

5. KWALITEIT

- Tevredenheid van studenten en werkveld
- Kwaliteitszorg en accreditatie

5 Kwaliteit

TEVREDENHEID VAN STUDENTEN EN WERKVELD

De tevredenheid van studenten en werkveld wordt op diverse manieren zichtbaar.

Elsevier

De opleidingen Accountancy, Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek en Fiscale Economie van de Hanzehogeschool Groningen zijn de beste van Nederland in hun soort. Ze staan op een ongedeelde eerste plaats in de opleidingenranglijst van Elsevier. Twee andere opleidingen, Informatiedienstverlening en –Management en Sociaal Juridische Dienstverlening en Informatica, staan op een gedeelde eerste plaats.

De Hanzehogeschool Groningen als geheel staat op de vierde plaats in de ranglijst van Elsevier. Dit alles blijkt uit het themanummer *De beste Studies* van oktober 2010.

Keuzegids HBO Voltijd 2011

In de Keuzegids staat de Hanzehogeschool Groningen op de vierde plaats in de ranglijst van grote hogescholen. ‘De echte uitblinkers in de Keuzegids zijn de 22 opleidingen met een eindoordeel +++’, aldus de Keuzegids. De opleiding Advanced Sensor Applications van de Hanzehogeschool Groningen is een van deze 22 excellente opleidingen.

De Keuzegids geeft ook per opleiding een ranglijst. Zeven opleidingen van de Hanzehogeschool Groningen staan zonder concurrentie op de eerste plaats: Advanced Sensor Technology, Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken, Muziek, Sociaal Juridische Dienstverlening, Logopedie, Fiscale Economie en Voeding & Diëtetiek staan op een gedeelde eerste plaats

Nationale Studentenenquête, NSE

Studenten van de Hanzehogeschool Groningen zijn tevreden tot zeer tevreden. Het onderwijs wordt het rapportcijfer 7,0 gewaardeerd en het eindoordeel over de opleiding levert een 7,1 op. Dat blijkt uit het jaarlijkse landelijke studenttevredenheidsonderzoek, de nationale studentenenquête (NSE). Uit vergelijking met andere hogescholen komt eveneens naar voren dat de Hanzehogeschool Groningen het goed doet. Op 52 van de 70 items (74 procent) scoort de Hanzehogeschool Groningen significant beter dan het landelijk gemiddelde. De respons van de NSE 2010 voor de Hanzehogeschool Groningen was 32 procent (8198 van de 24197 studenten) en daarmee weer hoger dan voorgaande jaren.

Opleidingsmonitor

Per opleiding wordt een deel van de uitkomsten uit de metingen of externe onderzoeken voor een studiejaar gebundeld in de zogeheten opleidingsmonitor. Deze opleidingsmonitor presenteert een samengevat overzicht van resultaten van de nationale studentenenquête (NSE), de HBO-monitor voor alumni en de visitatie in het kader van accreditatie. De opleidingsmonitor is in 2010 opgeleverd voor de voltijdopleidingen en zal in 2011 verder worden ontwikkeld.

Onderwijsevaluatie

Alle opleidingen van de Hanzehogeschool Groningen evalueren hun onderwijs door de studenten te vragen naar hun oordeel daarover. Daarbij wordt gebruik gemaakt van mondelinge evaluaties zoals panelgesprekken. Ook zijn er blok- of semesterenquêtes voor bacheloropleidingen en module-evaluaties voor masteropleidingen. Voor specifieke onderdelen van het onderwijs zijn aparte enquêtes ontwikkeld, te weten voor minoren, voor stage en afstudeerfase en voor excellentieprogramma’s.

StuDiestakersonderzoek

Het hogeschoolbrede stuDiestakersonderzoek vraagt naar de redenen waarom studenten afhaken. De resultaten uit het stuDiestakersonderzoek in het studiejaar 2009-2010 komen in februari 2011 intern beschikbaar.

Enquête werkveldwaardering

Opleidingen evalueren de waardering door het voor hen relevante werkveld via een digitale enquête onder werkgevers, praktijkbegeleiders en andere contacten in het werkveld. De enquête richt zich op de tevredenheid van werkgevers over afgestudeerden van de hogeschool.

Evaluatie excellentieprogramma's

In 2009-2010 bood de hogeschool vier honourprogramma's en twee selectieve specialisaties aan. Voor monitoring van de kwaliteit van excellentieprogramma's zijn vragenlijsten ontwikkeld en aan het eind van zowel het eerste als het tweede semester (januari en juni 2010) afgenomen onder studenten. Daarnaast werd een vragenlijst ontwikkeld voor opdrachtgevers en begeleiders uit het werkveld.

De vragenlijsten voor studenten na het eerste semester kregen een goede respons (ongeveer 75 procent). De studenten gaven aan dat het honoursprogramma hen helpt hun blik te verbreden en hun vakkennis te verdiepen. De tevredenheid over de begeleiding wisselde per programma. Uit het onderzoek blijkt dat de aansluiting bij lectoraten en de aandacht voor onderzoek meer aandacht verdienen. Studenten van selectieve specialisaties waren bijzonder tevreden over de aangeboden programma's.

Er is nog weinig informatie over de tevredenheid van het werkveld. Dat komt onder meer doordat in de net gestarte excellentieprogramma's nog niet veel opdrachten voor externe opdrachtgevers zijn afgerond.

Kader Kwaliteitszorg

Het Kader Kwaliteitszorg van de Hanzehogeschool Groningen is in het schooljaar 2009-2010 grondig herzien. Daarmee speelde de hogeschool in op de komst van een nieuw accreditatiestelsel in 2011 en op het feit dat zij in 2010 naast onderwijs het praktijkgerichte onderzoek benoemde als tweede primair proces.

Het herziene Kader Kwaliteitszorg is een adequaat en wendbaar kwaliteitszorgsysteem dat zowel onderwijs als onderzoek omvat. Het geeft een actueel beeld van de visie van de Hanzehogeschool Groningen op kwaliteit en kwaliteitszorg. Het is in december 2010 voor het eerst door een externe commissie bekeken en zeer positief ontvangen.

Externe kwaliteitsbeoordeling onderwijs

Een opleiding wordt eenmaal in de zes jaar gevisiteerd in het kader van accreditatie door de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie). Elk jaar is een deel van de opleidingen aan de beurt. In 2010 is een aantal opleidingen gevisiteerd volgens het 'oude' accreditatiestelsel en ontvingen de opleidingen die een jaar eerder gevisiteerd waren een accreditatiebesluit. In 2011 vinden de visitaties van de volgende tranche plaats volgens het nieuwe accreditatiestelsel.

Al in 2009 is besloten om alle visitatievoorbereidingen bij opleidingen die in 2010 zouden worden gevisiteerd, zoveel mogelijk volgens het nieuwe stelsel te laten verlopen. Er zijn door de betreffende opleidingen Kritische Reflecties (voorheen Zelfevaluatierapporten) opgeleverd, waarin de standaarden van het nieuwe stelsel gevolgd zijn. NQA en Hobéon, de twee Visiterende en Beoordelende Instanties (VBI's) die voor deze visitaties zijn aangetrokken, hebben hun oordeel nog wel gebaseerd op het te vervangen stelsel.

Accreditatiekeurmerken

In 2010 gaf de NVAO positieve accreditatiebesluiten af voor de bachelor- en masteropleidingen die in 2008/2009 waren gevisiteerd. Het betreft de volgende zeven opleidingen:

1. Master of Business Administration (MBA);
2. Master of Business Administration (MBA) in International Business and Management;
3. Master Pedagogische Academie (Ma PA);
4. Bacheloropleiding Management, Economie en Recht (MER);
5. Bacheloropleiding Muziek;
6. Bacheloropleiding Docent Muziek;
7. Popmuziek.

Het accreditatiebesluit van de opleiding International Business & Languages (IBL), die in 2009 werd gevisiteerd, is aangehouden omdat de NVAO een aanvullend beoordelingsonderzoek doet naar het niveau van de moderne vreemde talen bij alle IBL-opleidingen in Nederland.

Bijzondere kenmerken

Bij twee van de hiervoor genoemde opleidingen zijn door de NVAO zogeheten 'bijzondere kenmerken' toegekend:

- De opleiding Muziek kreeg een bijzonder kenmerk 'Internationaal beleid' op basis van beoordeling door de NQA.
- De opleiding MER kreeg een bijzonder kenmerk 'Duurzaam hoger onderwijs' op basis van het keurmerk duurzame ontwikkeling in het hoger onderwijs (twee sterren) van de Stichting Duurzaam Hoger Onderwijs (DHO).

De visitatieresultaten van de geaccrediteerde opleidingen zijn in het schema op de volgende pagina weergegeven.

Visitatieresultaten opleidingen met toegekend accreditatiekeurmerk in 2010

Opleiding	Croho	Variant	Doelstellingen opleiding			Programma								Inzet personeel			Voorzieningen		Interne kwaliteitszorg				Resultaten		Totaal, VOORLOPIG				Extra kenmerk
			Eisen HBO	Doelstelling - inhoud	Samenhang	Studielast	Instroom	Duur	Vormgeving - inhoud	Begroeiing en	Eisen HBO	Kwantiteit personeel	Kwaliteit personeel	Materiële voorzieningen	Studiebegleiding	Evaluatie resultaten	Verbetermaatregelen	Betrekken stakeholders	Betrokken niveau	Gerealiseerd	Onderwijsrendement	O	V	G	Ex				
MBA IB&M	70027	vt	V	G	G	V	V	G	O	V	Vo	G	V	G	G	V	G	V	V	V	V	G	1	11	8		nvt		
eMBA fulltime	70028	vt	V	G	G	V	V	G	V	V	Vo	G	V	G	G	V	G	V	V	V	V	G		12	8		nvt		
IBL *3	34407	vt	G	G	G	V	G	G	G	G	Vo	G	G	G	G	V	G	G	V	G	O	1	3	16	-	nvt			
Ma PA	49115	du	G	G	G	G	V	G	G	G	Vo	G	V	G	G	G	G	G	V	V	V	-	5	15	-	nvt			
MER	34435	vt/dt	G	G	G	G	G	G	V	G	Vo	V	V	G	V	G	V	G	V	G	O	1	7	12	-	*1			
	34435	du	V	G	G	G	G	G	V	G	Vo	V	V	G	V	G	V	G	V	G	O	1	8	11	-	*1			
Muziek	34739	vt	G	G	G	G	V	G	G	G	Vo	G	G	G	G	G	G	V	G	G	G	-	3	17	-	*2			
Docent Muziek	39112	vt	G	G	G	G	V	G	G	G	Vo	G	G	G	G	G	G	G	G	G	V	-	3	17	-	nvt			
Popmuziek	-	vt	G	G	G	V	V	V	G	V	Vo	G	V	G	G	G	G	G	V	V	V	-	9	11	-	nvt			

*1 Toekenning bijzonder kenmerk 'Duurzaam hoger onderwijs'

*2 Toekenning bijzonder kenmerk 'Internationaal beleid'

*3 Nog geen definitief accreditatiebesluit, vanwege breed NVAO-onderzoek naar talenniveau bij Nederlandse IBL-opleidingen

V = voldoende

G = goed

O = onvoldoende

Vo = voldaan aan de wettelijke eisen van 240 EC voor een bachelor

Visitaties

In 2010 hebben negen visitaties plaatsgevonden bij in totaal vijftien bacheloropleidingen:

- Facility Management
- Communicatie
- Informatiedienstverlening en -management
- Medisch Beeldvorming en Radiotherapeutische Technieken
- Sociaal Pedagogische Hulpverlening
- Chemie
- Chemische Technologie
- Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek
- Bouwkunde
- Civiele Techniek
- Personeel & Arbeid
- Mondzorgkunde
- Informatica
- Technische Informatica
- Bedrijfskundige Informatica

De visitaties werden uitgevoerd door NQA en Hobéon als Visiterende en Beoordelende Instantie (VBI). De visitaties zijn goed verlopen en hebben geleid tot een positief visitatierapport.

In 2010 zijn de visitaties van vijf opleidingen in 2011 voorbereid.

Externe kwaliteitsbeoordeling onderzoek

De landelijke Validatiecommissie Kwaliteitszorg Onderzoek (VKO) heeft in december 2010 de kwaliteitszorg van onderzoek binnen de Hanzehogeschool Groningen beoordeeld. De Validatiecommissie stelde in haar bevindingen: “De commissie is onder de indruk van de wijze waarop de Hanzehogeschool Groningen het onderzoeksbeleid vormgeeft binnen de kaders van de regionale speerpunten.” De commissie liet na afloop mondeling weten onder de indruk te zijn van de kwaliteitszorg van onderzoek bij de hogeschool, zowel wat het systeem als wat de uitvoering betreft. Het validatierapport wordt in 2011 gepubliceerd op de website van de VKO.

Evaluaties CaRES en Energie Kenniscentrum

Twee kenniscentra (Energie Kenniscentrum en Kenniscentrum CaRES) zijn in 2010 door een externe commissie geëvalueerd, met in beide gevallen zeer positief resultaat. De evaluatiecommissie bij CaRES was lovend over de wetenschappelijke kwaliteit en hoge productie van de lectoraten, de intensieve interactie met de beroepspraktijk en het netwerk, ook op strategisch niveau. CaRES heeft volgens de commissie aantoonbare meerwaarde voor de omgeving en voor het onderwijs. De evaluatiecommissie bij het Energie Kenniscentrum concludeert dat het kenniscentrum in korte tijd veel opbrengsten heeft gerealiseerd en een goede uitgangspositie heeft om op voort te bouwen. De vraag vanuit de regio is volgens de commissie manifest en de bereidheid van partners tot samenwerking lijkt groot. Het Energie Kenniscentrum levert ook aan het onderwijs een goede bijdrage, zij het nog niet over de volle breedte.

Interne kwaliteitsborging

De Hanzehogeschool Groningen borgt kwaliteitszorg in opleidingen en schools met interne EFQM-audits en accreditatiepreviews. De interne EFQM-audits vinden plaats tussen twee visitatietrajecten in, accreditatiepreviews vinden plaats voorafgaand aan een volgend visitatietraject.

Interne EFQM-audits

In 2010 zijn EFQM-audits gehouden bij in totaal acht opleidingen en een stafbureau. Het betrof de bacheloropleidingen Accountancy, Bedrijfseconomie, Fiscale Economie, Financial Services Management, Commerciële Economie, Small Business & Retail Management, International Business & Languages en Docent Beeldende Kunst en Vormgeving en het Failitair Bedrijf van de Hanzehogeschool Groningen.

Accreditatiepreviews

De accreditatiepreview is een nieuw intern proces en neemt het accreditatiekader als uitgangspunt. Opleidingen bereiden zich voor door het uitvoeren van een startbijeenkomst waar ambities, sterke en verbeterpunten aan de orde komen, een documentencheck en een check met inhoudsdeskundigen ten aanzien van het (afstudeer)niveau van de opleiding. De resultaten vormen input voor een Kritische Reflectie die als basis dient voor de commissies die de opleidingen visiteren.

In 2010 zijn accreditatiepreviews gehouden bij drie bacheloropleidingen, te weten Werktuigbouwkunde, Fysiotherapie en Voeding & Diëtetiek.

Deskundigheidsbevordering op het gebied van kwaliteitszorg

De auditoren voeren regelmatig een audit uit en blijven zodoende goed ingewerkt in de hantering van het EFQM-model. De jaarlijkse auditorenconferentie geeft aanvullende informatie over het verloop van de audits in het afgelopen cursusjaar en de geplande audits in het daaropvolgende cursusjaar. Verder verzorgt het stafbureau O&O diverse kwaliteitstrainingen voor medewerkers die zich met kwaliteitszorg bezighouden. Jaarlijks staan twee basistrainingen EFQM op het programma. Kwaliteitszorg is ook een van de vaste onderwerpen in de introductiecursus voor nieuwe docenten.

Kwaliteitsgroep Minoren

De interne Kwaliteitsgroep Minoren ging in 2010 van start. Zij gaf advies over de plannen voor nieuwe minoren en formuleerde onder meer criteria voor nieuw te ontwikkelen minoren en voor het beoordelen van lopende minoren.